II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 10 päivänä joulukuuta 2008,

Valtiontuesta C 52/2006 (ex NN 73/06, ex N 340/06) jonka Puola on osittain myöntänyt Odlewnia Żeliwa "Śrem" SA -nimiselle yritykselle

(tiedoksiannettu numerolla K(2008) 7049)

(Ainoastaan puolankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/523/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

(1) Puolan viranomaiset ilmoittivat 1 päivänä kesäkuuta 2006 Odlewnia Żeliwa "Śrem" -nimiselle yritykselle, jäljempänä 'Odlewnia Śrem' myönnetystä rakenneuudistustuesta, joka muodostui pääasiallisesti julkisoikeudellisten velkojen jakamisesta useampaan maksuerään. On käynyt ilmi, että eräät tukitoimenpiteet on hyväksytty Puolan EU:hun liittymisen jälkeen ilman komission hyväksyntää. Ne on tämän vuoksi katsottu sääntöjenvastaiseksi tueksi.

(2) Komissio ilmoitti Puolalle 6 päivänä joulukuuta 2006 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee edellä mainittuja tukitoimenpiteitä.

(3) Komission päätös EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Komissio on pyytänyt asianomaisia esittämään huomautuksensa suunnitellusta tuesta.

(4) Puolan viranomaiset esittivät huomautuksensa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta 31 päivänä tammikuuta 2007. Kolmansilta ei ole saatu huomautuksia.

(5) Komissio pyysi Puolan viranomaisilta lisätietoja 15 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(6) Puolan viranomaiset vastasivat 30 päivänä huhtikuuta 2008 ja ilmoittivat komissiolle, että suunnitellut tukitoimenpiteet oli peruttu. Komissio ei kuitenkaan voinut hyväksyä tätä neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/99 [1] 8 artiklan mukaiseksi peruuttamiseksi, koska aiempi velkojenmaksun lykkäys oli jo tosiasiallisesti vaikuttanut tuensaajaan ja antanut yritykselle huomattavaa etua muihin yrityksiin verrattuna, jotka joutuvat maksamaan julkisoikeudelliset velkansa aikataulun mukaisesti.

[1] EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

II **KUVAUS TUENSAAJASTA JA RAKENNEUUDISTUKSESTA**

Tuensaaja

(7) Odlewnia Śrem aloitti tuotantotoimintansa vuonna 1968. Yritys valmistaa pääasiallisesti valurautatuotteita telakkateollisuuden tarpeisiin. Yrityksen yksityistäminen aloitettiin vuonna 1999, jolloin Puolan valtiovarainministeriö myi 85 prosenttia yrityksen osakkeista seuraaville ostajille: CENTROZAP (44,9 %), BANK PEKAO (25,1 %) ja yrityksen työntekijät (15 %). Yksi syy tuensaajan tilanteen heikkenemiseen oli suurimman osakkeenomistajan CENTROZAPin vaikea taloudellinen tilanne (se omisti enimmillään 71,4 % Odlewnia Śremin osakkeista). Nykyään Odlewnia Śremin omistaa PIOMA-ODLEWNIA, jonka määräysvallassa on 85,1 % yrityksen osakkeista. Puolan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan Odlewnia Śremin markkinaosuus Puolan valurautamarkkinoista on 6–8 prosenttia. Yrityksen päätoimipaikka sijaitsee EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisella aluetukikelpoisella alueella.

Kansallinen menettely

(8) Odlewnia Śremin rakenneuudistus alkoi vuonna 2003. Puolan teollisuuden kehittämisrahaston (Agencja Rozwoju Przemysłu, ARP) johtaja hyväksyi ensimmäisen rakenneuudistussuunnitelman vuonna 2004.

(9) Puolan viranomaisten toimittamien tietojen perusteella Odlewnia Śrem halusi hyödyntää työmarkkinoiden kannalta erityisen merkittäville yrityksille myönnettävästä valtiontuesta 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun lain muutoksia, joilla laajennetaan mahdollisuutta mitätöidä julkisoikeudellisia velkoja (5 a luku). Toisaalta yritykselle myös asetetaan lisävaatimuksia; esimerkiksi osa sen omaisuudesta on asetettava riippumattoman operaattorin valvontaan. Operaattorina toimivan yrityksen on oltava kokonaan ARP:n tai valtiovarainministeriön omistuksessa. Operaattorin suorittamasta omaisuuden myynnistä saaduilla tuloilla on katettava ainakin osa rakenneuudistuksen kohteena olevan yrityksen julkisoikeudellisista veloista. Jäljelle jäävät velat on mitätöitävä rakenneuudistuksen päätyttyä. Lain 5 a luvun nojalla rakenneuudistus oli määrä saattaa päätökseen viimeistään 19 päivänä maaliskuuta 2006, mutta operaattori ei siihen mennessä ollut myynyt yrityksen omaisuutta. Tästä huolimatta ARP:n johtaja päätti 27 päivänä kesäkuuta 2006 lopettaa Odlewnia Śremin rakenneuudistuksen ja ilmoitti, että yrityksen elinkelpoisuus oli palautunut ja että rakenneuudistuksen lopulliseen päättämiseen tarvittiin ainoastaan komission hyväksyntä jakaa julkisoikeudellisten velkojen maksu useampaan erään. Koska menettelyä ei ollut saatettu päätökseen lain 5 a luvussa säädetyn menettelyn mukaisesti, yritys pyysi viittä julkisoikeudellista velkojaansa hyväksymään velkojenmaksun lykkäämisen yleisemmin sovelletun verolain säännösten nojalla. Tämä on kuitenkin velkojien kannalta epäedullisempi ratkaisu kuin 5 a luvussa säädetty oikeudellinen järjestely.

Rakenneuudistus

(10) Puolan viranomaisten mukaan rakenneuudistuksen kustannukset ovat 43,6 miljoonaa zlotya. Taloudellisen uudelleenjärjestelyn kustannukset muodostavat 75 prosenttia koko rakenneuudistuksen kustannuksista. Loppu muodostuu lähinnä yrityksen infrastruktuurin modernisointiin liittyvistä kustannuksista.

(11) Rakenneuudistussuunnitelmassa keskitytään ensinnäkin tuotantolaitoksen modernisointiin sekä investointeihin, joiden tarkoituksena on parantaa yrityksen hallinnointia (esimerkiksi SAP R/3 -tietokoneohjelman käyttöönotto pääasialliseksi tietotekniseksi apuvälineeksi).

(12) Toinen rakenneuudistuksen keskeinen osa on taloudellinen uudelleenjärjestely, jolla tarkoitetaan julkisten velkojen mitätöintiä ja maksujen jakamista useampaan erään. Lisäksi velkojien kanssa 17 päivänä toukokuuta 2005 tehdyssä rakenneuudistussopimuksessa määrättiin yrityksen yksityisoikeudellisten velkojen mitätöimisestä yhteensä 1,4 miljoonan zlotyn arvosta.

(13) Kolmanneksi yritys supisti henkilöstöään 1 776 työntekijästä (vuonna 2002) 1 457 työntekijään (vuonna 2005). Muita työvoimaa koskevia rakennetoimia ei ollut suunnitteilla. Puolan viranomaiset ovat kuitenkin ilmoittaneet, että yritysten kollektiivisen työehtosopimuksen (Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy, ZUZP) soveltamisen väliaikainen keskeyttäminen vähentää työsuhde-etuuksista aiheutuvia kustannuksia, koska yritys on väliaikaisesti vapautettu yritysten sosiaaliturvarahaston (Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych) maksuista.

(14) Omaisuuden uudelleenjärjestely perustui siihen, että muu kuin tuotanto-omaisuus, kuten yrityksen omistama hotelli (Ostrowiecznossa sijaitseva Ośrodek Wypoczynkowy) sekä muita omaisuuseriä vuokrattiin yhteensä 0,4 miljoonan zlotyn hintaan. Lisäksi on suunnitteilla noin 2,6 miljoonan zlotyn arvoisten omaisuuserien myynti. Tätä toimenpidettä ei kuitenkaan ole vielä toteutettu.

(15) Ennen kuin komissio päätti aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn, se sai tiedon siitä, että yritys on vuodesta 2003 asti yrittänyt löytää uuden sijoittajan ja että Puolan viranomaiset korostivat yksityistämisen merkitystä yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden saavuttamisen kannalta. Puolan viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle, että elinkelpoisuutta koskeva tavoite on saavutettu, koska 85,1 prosenttia yrityksen osakkeista on myyty yksityiselle yritykselle nimeltä PIOMA-ODLEWNIA.

(16) Odlewnia Śrem on supistanut valuraudan tuotantokapasiteettiaan 57 tuhannesta tonnista 55 tuhanteen tonniin vuodessa. Se ei aio toteuttaa lisäsupistuksia, koska katsoo niiden uhkaavan yrityksen elinkelpoisuutta. Puolan viranomaiset ovat ehdottaneet kahta vaihtoehtoista vastasuoritetta. Ensinnäkin yritys on supistanut teollisuuslaitteisiin liittyvää valurautatuotantoaan 50 prosentilla (noin 11 tuhannesta tonnista 5,5 tuhanteen tonniin). Toiseksi Puolan viranomaiset ovat ilmoittaneet, että yritys aikoo lopettaa valuraudan toimittamisen tuulivoimaloille.

III **PÄÄTÖS ALOITTAA EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETTU MENETTELY**

(17) Komissio päätti aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn, koska epäili rakenneuudistustuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Nämä epäilykset johtuivat neljästä syystä.

(18) Ensinnäkin komissio epäili, voitaisiinko Odlewnia Śrem katsoa valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa yhteisön suuntaviivoissa ([1]), jäljempänä 'vuoden 2004 suuntaviivat', tarkoitetuksi vaikeuksissa olevaksi yritykseksi, ja olisiko se tällä perusteella oikeutettu saamaan rakenneuudistustukea, koska yrityksen nettotulos oli vuonna 2005 ollut 3,9 miljoonaa zlotya.

(19) Toiseksi komissio epäili, voitaisiinko tuensaajan pitkän aikavälin elinkelpoisuus palauttaa rakenneuudistussuunnitelman avulla, koska siinä keskitytään velkojen maksamiseen ja toimintakulujen kattamiseen ja yrityksellä oli vaikeuksia löytää yksityistä sijoittajaa.

(20) Kolmanneksi komissio epäili, oliko tuki rajattu välttämättömään ja oliko yrityksen oma rahoitusosuus rakenneuudistuksen kustannuksista merkittävä tai edes niin suuri kuin mahdollista. Tämä johtui erityisesti siitä, että Puolan viranomaiset eivät olleet toimittaneet mitään konkreettista yksityistämissuunnitelmaa, jossa yrityksen oma rahoitusosuus olisi ollut merkittävästi suurempi.

(21) Komissio suhtautui epäilevästi myös vastasuoritteisiin, koska Puolan viranomaiset eivät ole osoittaneet, että johdanto-osan 16 kappaleessa mainittu tuotannon rajoittaminen on todellinen vastasuorite eikä vain seuraus ulkoisista tekijöistä kuten kysynnän supistumisesta tai yrityksen kilpailukyvyn heikkenemisestä kyseisillä markkinoilla.

IV **OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET**

(22) Komissio on saanut huomautuksia ainoastaan Puolan viranomaisilta.

Puolan viranomaisten huomautukset

Valtiontukitoimenpiteitä koskevat muutokset

(23) Puolan viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle eräistä liittymisen jälkeen myönnettyä tukea koskevista muutoksista. Liittymisen jälkeen tukea on myönnetty yhteensä 24,2 miljoonaa zlotya. Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto Odlewnia Śremille myönnetystä ja suunnitteilla olevasta rakenneuudistustuesta Puolan viranomaisten muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen yhteydessä esittämien huomautusten perusteella.

(24) Valtiontuen nimellisarvo on yhteensä 43,6 miljoonaa zlotya. Tukitoimenpiteet muodostuvat valtion takauksesta, edullisin ehdoin myönnetystä lainasta, suorista tuista, julkisoikeudellisten velkojen maksuaikojen pidennyksistä sekä mitätöinnistä. Jäljempänä olevassa taulukossa on erittely tukitoimenpiteistä (Puolan viranomaisten toimittamien tietojen perusteella).

Taulukko 1

Yritykselle myönnetty tuki

A	B	C	D	E	F
Nr	Sopimuksen tai päätöksen arvioitu pvm	Tuen myöntävä viranomainen	Tuen muoto	Nimellisarvo (PLN)	Tuen määrä (PLN)
Ennen liittymistä myönnetty tuki, jota ei sovelleta enää liittymisen jälkeen					
1	19.03.2004	Śremin kaupunginjohtaja	Kiinteistöverojen mitätöinti (korkoineen) ajalta 1.3.2002–30.6.2002	738 748,02	738 748,02
2	19.03.2004	Śremin kaupunginjohtaja	Verorästien mitätöinti	500 000,00	500 000,00
3	23.04.2004	ARP	Laina	4 000 000,00	4 000 000,00
4	28.04.2004	ARP	Lainatakaus	14 000 000,00	14 000 000,00
5	30.04.2004	Śremin kaupunginjohtaja	Verorästien korkojen mitätöinti	200 353,90	200 353,90
			Yhteensä	19 439 101,92	19 439 101,92

([1]) EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

A	B	C	D	E	F
Nr	Sopimuksen tai päätöksen arvioitu pvm	Tuen myöntävä viranomainen	Tuen muoto	Nimellisarvo (PLN)	Tuen määrä (PLN)
			Liittymisen jälkeen myönnetty tuki		
6	20.05.2004	Tiede- ja tietotekniikkaministeriö	Avustus	435 000,00	352 350,00
7	09.05.2005	ZUS (sosiaalivakuutuslaitos)	Sosiaaliturvamaksujen jakaminen useampaan erään(korkoineen)	5 385 415,31	134 585,81
8	17.10.2005	lääninvirasto	Eräpäivän lykkääminen	855 438,78	105 369,44
9	Vuoden 2007 toinen neljännes	lääninvirasto	30.6.2003 erääntyneiden ympäristömaksujen jakaminen useampaan erään	1 272 657,45	247 003,92
10	Vuoden 2007 toinen neljännes	lääninvirasto	Ympäristömaksujen korkojen jakaminen useampaan erään (ks. ed.)	692 185,03	126 365,78
11	Vuoden 2007 toinen neljännes	lääninvirasto	30.6.2003 erääntyneiden ympäristömaksujen jakaminen useampaan erään	422 946,34	51 018,68
12	Vuoden 2007 toinen neljännes	lääninvirasto	Ympäristömaksujen korkojen jakaminen useampaan erään (ks. ed.)	274 950,10	33 167,04
13	Vuoden 2007 toinen neljännes	Valtiollinen vammaisten kuntoutusrahasto (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, PFRON)	30.6.2003 erääntyneiden PFRONin maksujen jakaminen useampaan erään	803 221,50	148 274,11
14	Vuoden 2007 toinen neljännes	Valtiollinen vammaisten kuntoutusrahasto (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, PFRON)	30.6.2003 erääntyneistä PFRONin maksuista kertyneiden korkojen mitätöinti	421 085,20	421 085,20
15	Vuoden 2007 toinen neljännes	Valtiollinen vammaisten kuntoutusrahasto (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, PFRON)	Heinäkuusta 2003 tammikuuhun 2004 kertyneiden PFRONin maksujen jakaminen 20:een neljännesvuosittain maksettavaan erään	479 156,60	155 721,64

A	B	C	D	E	F
Nr	Sopimuksen tai päätöksen arvioitu pvm	Tuen myöntävä viranomainen	Tuen muoto	Nimellisarvo (PLN)	Tuen määrä (PLN)
16	Vuoden 2007 toinen neljännes	Valtiollinen vammaisten kuntoutusrahasto (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, PFRON)	Heinäkuusta 2003 tammikuuhun 2004 kertyneisiin PFRON-maksuihin liittyvien korkojen mitätöinti	38 392,87	38 392,87
17	Vuoden 2007 toinen neljännes	Kuntaliiton virasto	30.6.2003 erääntyneiden pitkäaikaisten tonttivuokrien jakaminen useampaan erään	263 496,00	34 701,67
18	Vuoden 2007 toinen neljännes	Kuntaliiton virasto	30.6.2003 erääntyneisiin pitkäaikaisiin tonttivuokriin liittyvien korkojen mitätöinti (ks. ed.)	137 890,00	18 159,78
19	Vuoden 2007 toinen neljännes	ZUS	30.6.2003 erääntyneiden sosiaaliturvamaksujen jakaminen useampaan erään	4 077 498,51	46 619,38
20	Vuoden 2007 toinen neljännes	ZUS	30.6.2003 erääntyneisiin sosiaaliturvamaksuihin liittyvien korkojen jakaminen useampaan erään (ks. ed.)	2 306 780,00	26 341,18
21	Vuoden 2007 toinen neljännes	ZUS	30.6.2003 erääntyneiden työrahaston (Fundusz Pracy) ja työntekijöiden etuuksien takuurahaston (Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) maksujen jakaminen useampaan erään	1 275 873,09	28 618,42
22	Vuoden 2007 toinen neljännes	ZUS	Työrahaston (Fundusz Pracy) ja työntekijöiden etuuksien takuurahaston (Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) maksuihin liittyvien korkojen jakaminen useampaan erään (ks. ed.)	727 023,00	16 296,744
23	Vuoden 2007 toinen neljännes	ZUS	30.6.2003 erääntyneiden sosiaaliturvamaksujen jakaminen useampaan erään	2 085 480,55	29 309,94

A	B	C	D	E	F
Nr	Sopimuksen tai päätöksen arvioitu pvm	Tuen myöntävä viranomainen	Tuen muoto	Nimellisarvo (PLN)	Tuen määrä (PLN)
24	Vuoden 2007 toinen neljännes	ZUS	30.6.2003 erääntyneisiin sosiaaliturvamaksuihin liittyvien korkojen jakaminen useampaan erään (ks. ed.)	1 100 260,00	15 463,36
25	Vuoden 2007 toinen neljännes	ZUS	30.6.2003 erääntyneiden sosiaaliturvamaksurästien täytäntöönpanokulujen mitätöinti	641 593,80	641 593,80
26	Vuoden 2007 toinen neljännes	Narodowy Fundusz Ochrony Œrodowiska i Gospodarki Wodnej (Kansallinen ympäristönsuojelu- ja vesitaloussäätiö)	Avustus	470 000,00	470 000,00
			Liittymisen jälkeen myönnetty tuki	24 166 344,12	3 140 438,76
			Myönnetyn ja suunnitellun valtiontuen kokonaisarvo	43 605 446,04	22 579 540,68

Muut Puolan viranomaisten muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen yhteydessä mainitsemat seikat

(25) Ensinnäkin Puolan viranomaiset ovat vakuuttaneet, että rakenneuudistus oli Odlewnia Śremin elinkelpoisuuden kannalta menestys, koska yritys löysi strategisen yksityisen sijoittajan, joka antaa sille tarvittavan pääoman, niin että sen markkinauskottavuus palautuu.

(26) Lisäksi Puolan viranomaiset ovat korostaneet, että yritys on monipuolistanut tuotantoaan ja keskittynyt kehittyneempiin tuotteisiin, joilla on suurempi lisäarvo. Yli 300-kiloisten valurautatuotteiden valmistukseen siirtyminen on osoittautunut hyväksi ideaksi, sillä monet kilpailijat ovat lopettaneet kyseisen markkinasegmentin tuotannon, niin että Odlewnia Śrem sai tilaisuuden aloittaa toiminnan tällä segmentillä.

(27) Puolan viranomaiset ovat vakuuttaneet, että yrityksellä ei ole enää maksuvalmiusongelmia, vaan se maksaa kaikki juoksevat menonsa ajoissa.

(28) Toiseksi Puolan viranomaiset ovat esittäneet argumentteja sen näkemyksen tueksi, että Odlewnia Śremiä voidaan pitää vuoden 2004 suuntaviivoissa tarkoitettuna vaikeuksissa olevana yrityksenä ja että sille voidaan tällä perusteella myöntää rakenneuudistustukea. Puolan viranomaiset ovat vakuuttaneet, että rakenneuudistus alkoi vuonna 2003, kun yrityksen tilanne oli kiistatta vaikea. Se, että yrityksen nettotulos vuonna 2005 oli 3,9 miljoonaa zlotya, osoittaa yrityksen elinkelpoisuuden palautuneen rakenneuudistuksen ansiosta.

(29) Kolmanneksi Puolan viranomaiset ovat toimittaneet lisätietoja yrityksen omasta rahoitusosuudesta rakenneuudistuksen kustannuksiin.

(30) Puolan viranomaisten mukaan yrityksen oma rahoitusosuus rakenneuudistuksen kustannuksista oli huomattava. Rakenneuudistuksen kustannukset ovat 43,6 miljoonaa zlotya, ja yrityksen omaksi panokseksi katsottavan rahoitusosuuden määräksi voidaan arvioida 23,7 miljoonaa zlotya. Tämä rahoitusosuus muodostuu seuraavista eristä: yksityisen sijoittajan antama pääoma (16 miljoonaa zlotya), tulot omaisuuserien myynnistä tai vuokrauksesta (0,4 miljoonaa zlotya), yritysten kollektiivisen työehtosopimuksen (Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy, ZUZP) soveltamisen väliaikainen keskeyttäminen (7,3 miljoonaa zlotya). Puolan viranomaisten mukaan viimeksi mainittu erä muodostuu työsuhde-etuuksista aiheutuvien kustannusten vähenemisestä, koska yritys on väliaikaisesti vapautettu yritysten sosiaaliturvarahaston (Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych) maksuista. Rahasto on Odlewnia Śremin ja sen ammattiyhdistysten vapaaehtoisesti perustama, ei siis lakisääteinen. Sen käyttö ei siten edellytä julkisten varojen käyttöä. Puolan viranomaiset ovat selittäneet, että päätös rahastoon suoritettavien maksujen keskeyttämisestä tehtiin yhteisymmärryksessä ammattiliittojen kanssa: ne suostuivat siihen, että osa työntekijämaksuista kohdennetaan rakenneuudistuksen tukemiseen. Toimenpidettä voidaan näin ollen pitää yrityksen omana rahoitusosuutena.

(31) Puolan viranomaiset toistivat myös kantansa, jonka mukaan myös seuraavat erät kuuluvat yrityksen omaan rahoitusosuuteen rakenneuudistuksen kustannuksista:

— 2 miljoonan zlotyn julkisoikeudellisten velkojen mitätöinti ja maksujen jakaminen useampaan erään yrityksen velkojien kanssa tehdyn rakenneuudistussopimuksen mukaisesti;

— Odlewnia Śremin sopimuspuolten myöntämät kauppaluotot, jotka muodostuvat raaka-ainetoimituksista ja palveluista perittävien maksujen maksuaikojen pidentämisestä – Puolan viranomaisten arvion mukaan noin 2,5 miljoonaa zlotya;

— saatavat asiakkailta – arviolta 9 miljoonaa zlotya (toteutettu lyhentämällä asiakkaiden maksuaikaa).

(32) Puolan viranomaisten mukaan yritys on kilpailua vääristävien vaikutusten rajoittamiseksi supistanut teollisuuslaitteisiin liittyvää valurautatuotantoaan 50 prosentilla (noin 11 tuhannesta tonnista 5,5 tuhanteen tonniin). Yrityksen päätöstä lopettaa valurautatuotteiden toimitukset tuulivoimaloille olisi niin ikään pidettävä tarkoituksenmukaisena vastasuoritteena.

(33) Puolan viranomaisten mukaan kummankin tuotantosuunnan kysyntä on viime vuosina kasvanut, ja suuntauksen odotetaan jatkuvan. Puolan viranomaiset korostivat myös, että vaikka Odlewnia Śremillä on tekniset edellytykset jatkaa tuotantoa samalla tasolla kuin ennen rakenneuudistusta, yritys on sitoutunut rajoittamaan teollisuuslaitteisiin liittyvää valurautatuotantoaan ja lopettamaan kokonaan valurautatuotteiden toimittamisen tuulivoimaloille. Puolan viranomaisten mukaan näitä toimenpiteitä voidaan pitää tarkoituksenmukaisina vastasuoritteina.

TUKITOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Odlewnia Śremin lopputuotteiden määrittely

(34) Komission täytyi ensin selvittää, kuuluuko Odlewnia Śremin lopputuote terästeollisuuden alaan, sillä terästeollisuuden pelastamis- ja rakenneuudistustukea sekä sulkemistukea koskevassa tiedonannossaan [1] ”komissio katsoo, että pelastamis- ja rakenneuudistustuki vaikeuksissa oleville yrityksille monialaisten puitteiden liitteessä B määritellyllä terästeollisuuden alalla ei sovellu yhteismarkkinoille”.

(35) Tuen myöntämisajankohtana voimassa olleiden, alueellisesta tuesta suurille investointihankkeille annettujen monialaisten puitteiden [2] liitteessä B viitataan terästuotteiden määritelmän yhteydessä yhdistetyn nimikkeistön [3] CN-koodeihin. Terästuotteet sisältyvät yhdistetyn nimikkeistön kahteen eri ryhmään, jotka ovat ryhmä 72 (rauta ja teräs) ja ryhmä 73 (rauta- ja terästavarat).

(36) Monialaisten puitteiden liitteen B mukaan teräkseksi katsotaan seuraavat rauta- ja terästuotteet:

— ponttirauta ja -teräs

— kiskot ja ratapölkyt

— saumattomat putket ja profiiliputket

— hitsatut rauta- ja teräsputket, joiden ulkoläpimitta on suurempi kuin 406,4 mm.

(37) Puolan viranomaisten toimittamien tietojen perusteella Odlewnia Śrem ei valmista mitään edellä mainituista tuotteista. Itse asiassa yritys ei tuota mitään ryhmään 72 (rauta ja teräs) kuuluvista tuotteista, vaan käyttää niitä (mm. harkkorautaa) omien tuotteidensa raaka-aineena.

(38) Odlewnia Śrem valmistaa erikoistarkoituksiin pitkälle kehitettyjä lopputuotteita, jotka sisältyvät yhdistetyssä nimikkeistössä nimikkeeseen 7325 ”Muut valetut tavarat, rautaa tai terästä” ja sen alanimikkeisiin, esim. 7325 10 ”– muokattavaksi soveltumatonta valurautaa” ja 7325 99 10 ”– muokattavaksi soveltuvaa valurautaa”.

(39) Monialaisten puitteiden liitteen B mukaan edellä mainittuja rauta- ja terästuotteita ei katsota teräkseksi.

(40) Yhteenvetona voidaan todeta, että rakenneuudistustuen myöntäminen Odlewnia Śremille ei periaatteessa ole kiellettyä, mutta komission on arvioitava tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille vuoden 2004 suuntaviivojen perusteella.

Komission toimivalta

(41) Koska osa käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvistä toimenpiteistä on toteutettu ennen kuin Puola liittyi Euroopan unioniin 1 päivänä toukokuuta 2004, komission on ensin selvitettävä, onko se toimivaltainen käsittelemään kyseisiä tukitoimenpiteitä.

(42) Liittymissopimuksen liitteessä IV olevassa 3 kohdassa määritellyn siirtymävaiheen mekanismin sekä EY:n perustamissopimuksen 88 artiklassa määrättyjen menettelyjen perusteella komissiolla ei ole toimivaltaa tarkastella toimenpiteitä, jotka on toteutettu ennen liittymistä ja joita ei sovelleta enää liittymisen jälkeen. Sen enempää liittymissopimuksessa kuin EY:n perustamissopimuksessakaan ei edellytetä, että komissio arvioi tällaisia tukitoimenpiteitä, eikä niissä myöskään anneta sille valtuuksia siihen.

[1] EYVL C 70, 19.3.2002, s. 21.
[2] EYVL C 70, 19.3.2002, s. 8.
[3] EYVL L 279, 23.10.2001, s. 1.

(43) Liittymisen jälkeen toteutetut toimenpiteet sitä vastoin ovat uutta tukea, joka kuuluu komission toimivaltaan EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla. Tuen toteuttamisajankohdan määrittämisessä ratkaiseva kriteeri on se oikeudellisesti sitova päätös, jolla toimivaltaiset kansalliset viranomaiset sitoutuvat myöntämään tuen. ([1])

(44) Yksittäisiä tukitoimenpiteitä ei katsota sovelletun liittymisen jälkeen, jos niiden tarkat kustannukset valtiolle olivat tiedossa silloin kun tuki myönnettiin.

(45) Komissio on voinut Puolan viranomaisten toimittamien tietojen perusteella määrittää toimenpiteet, jotka on toteutettu ennen liittymistä ja joita ei ole sovellettu liittymisen jälkeen. Nämä toimenpiteet luetellaan taulukon 1 ensimmäisessä osassa, ja niiden kokonaisarvoksi on määritetty 19,4 miljoonaa zlotya. Muiden toimenpiteiden osalta on selvitetty, että niitä ei ole myönnetty ennen liittymistä. Tämän vuoksi komissio katsoo, että Euroopan unioniin liittymisen jälkeen tukea on myönnetty yhteensä 24,2 miljoonaa zlotya, kuten johdanto-osan 23 kappaleessa mainitaan.

EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETTU VALTIONTUKI

(46) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätään, että ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

(47) Komissiolle ilmoitettu takaus, laina, avustukset ja maksujen mitätöinnit ja lykkäykset sekä julkisoikeudellisten velkojen maksujen jakaminen useampaan erään edellyttävät valtion varojen käyttöä. Näin ollen ne antavat yritykselle etua vähentämällä sen maksettavaksi kuuluvia kustannuksia. Koska Odlewnia Śrem on vaikeuksissa oleva yritys, se ei olisi voinut saada tällaista rahoitusta markkinoilta vastaavin ehdoin. Näin etu vääristää kilpailua.

(48) Valtiovarainministeriö oli valmis luopumaan verotuloista ja ympäristömaksusaatavista ja myöntämään avustuksia ja takauksia, mikä antoi yritykselle kilpailijoita suotuisammat toimintaedellytykset. Ei ole esitetty todisteita siitä, että Puolan viranomaiset olisivat toimineet yksityisen markkinasijoittajan periaatteen mukaisesti, ja ne myönsivät tukea koskevassa ilmoituksessaan, että kyseessä on valtiontuki.

(49) Tuensaaja toimii valurautatuotteiden markkinoilla ja vie tuotteitaan muihin EU:n jäsenvaltioihin. Yhteisön sisäiseen kauppaan kohdistuvaa vaikutusta koskeva kriteeri siis täyttyy.

(50) Tämän vuoksi myös ne toimenpiteet, joita ei ollut myönnetty ennen liittymistä ja jotka ovat uutta tukea, on katsottu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi. Puolan viranomaiset eivät kiistä tätä.

Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille: EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohtaan perustuvat poikkeukset

(51) Käsiteltävänä olevaan asiaan ei voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdassa määrättyä poikkeusta. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdassa määrättyjen poikkeusten osalta taas voidaan todeta, että koska tuen päätarkoituksena on yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen, siihen voidaan soveltaa ainoastaan 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta, jonka nojalla sallitaan valtiontuen myöntäminen tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

Sovellettava oikeusperusta

(52) Komissio on arvioinut toimenpiteet, jotka ovat uutta tukea, eli koko rakenneuudistussuunnitelman, valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen voimassa olevien yhteisön suuntaviivojen mukaisesti. Tällä hetkellä voimassa olevat vuoden 2004 suuntaviivat tulivat voimaan 10 päivänä lokakuuta 2004.

(53) Kuten muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa komission päätöksessä todetaan, uuden rakenneuudistustuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille voidaan arvioida ainoastaan tarkastelemalla rakenneuudistusta kokonaisuutena. On otettava huomioon kaikki tukitoimenpiteet, ei ainoastaan uutta tukea, jotta voidaan selvittää, palautuuko yrityksen elinkelpoisuus suunnitelman ansiosta, onko tuki rajattu välttämättömään ja mitkä ovat tarkoituksenmukaiset vastasuoritteet.

Yrityksen tukikelpoisuus

(54) Koska Odlewnia Śremin nettotulos vuonna 2005 oli 3,9 miljoonaa zlotya, komissio suhtautui epäilevästi siihen, voidaanko yritystä pitää vuoden 2004 suuntaviivoissa tarkoitettuna vaikeuksissa olevana yrityksenä ja onko se tällä perusteella oikeutettu saamaan rakenneuudistustukea. Komission epäilykset johtuivat ennen muuta siitä, että sillä ei ollut tietoa rakenneuudistuksen alkamisajankohdasta. Siksi komissio ei voinut määritellä, minkä ajankohdan mukaan yrityksen tukikelpoisuutta olisi tarkkaan ottaen pitänyt tarkastella. Puolan viranomaiset ovat ilmoittaneet, että rakenneuudistus alkoi vuonna 2003 ja että Odlewnia Śrem on vuonna 2005 saavuttanut nettovoittoa, mitä on pidettävä osoituksena siitä, että yrityksen elinkelpoisuus on palautunut rakenneuudistuksen ansiosta.

([1]) Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asia T-109/01, Fleuren Compost v. komissio, tuomio 14.1.2004, 74 kohta.

(55) Komissio on vakuuttunut siitä, että rakenneuudistuksen alkaessa vuonna 2003 yritys oli vuoden 2004 suuntaviivojen 9 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys ja siten oikeutettu saamaan rakenneuudistustukea.

Elinkelpoisuuden palauttaminen

(56) Vuoden 2004 suuntaviivojen mukaan ”rakenneuudistussuunnitelman, jonka toteuttamisajan on oltava mahdollisimman lyhyt, on mahdollistettava yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen kohtuullisessa ajassa yrityksen tulevia toimintaedellytyksiä koskevien realististen oletusten perusteella. […] Elinkelpoisuuden paranemisen on perustuttava pääasiassa […] yrityksen sisäisiin toimenpiteisiin.”

(57) Odlewnia Śremin pahin ja perustavanlaatuinen ongelma oli sen suuri velkaantumisaste. Komissio katsoo, että talouden uudelleenjärjestely on saatettu päätökseen.

(58) Yrityksellä ei ole enää maksuvalmiusongelmia, vaan se maksaa kaikki juoksevat menonsa ajoissa.

(59) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio totesi epäilevänsä, että rakenneuudistus perustuisi pääasiallisesti talouden uudelleenjärjestelyyn ja että teollisen toiminnan rakenneuudistus ei olisi riittävä. Puolan viranomaiset ovat kuitenkin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeen esittämissään huomautuksissa esittäneet riittävät perustelut sille, että laitteistojen modernisointi ja tuotannon uudelleensuuntaaminen on otettu huomioon riittävällä tavalla.

(60) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio ilmoitti suhtautuvansa epäilevästi siihen, löytäisikö yritys yksityisen sijoittajan. Odlewnia Śrem onnistui kuitenkin vakuuttamaan yksityisen yrityksen siitä, että siihen kannattaisi investoida, mikä paransi sen markkinauskottavuutta.

(61) Useimmat taloudellisen analyysin indikaattoreista osoittavat, että yrityksen tilanne on rakenneuudistuksen jälkeen aiempaa parempi, koska sen maksuvalmius, vakavaraisuus ja elinkelpoisuus ovat parantuneet.

(62) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että sen epäilykset sen suhteen, voiko yrityksen elinkelpoisuus palautua rakenneuudistussuunnitelman avulla, ovat hälventyneet.

Kohtuuttomien kilpailua vääristävien vaikutusten välttäminen

(63) Komissio epäili myös, että ilmoitettu rakenneuudistustuki vääristäisi kohtuuttomasti kilpailua. Puolan viranomaisten täytyi osoittaa, että teollisuuslaitteisiin liittyvien valurautatuotteiden tuotannon rajoittaminen 50 prosentilla ja tuulivoimaloiden valurautatoimitusten lopettaminen ovat todellisia vastasuoritteita eivätkä vain seurauksia ulkoisista syistä, kuten kysynnän vähenemisestä tai yrityksen kyvyttömyydestä kilpailla markkinoilla, jolloin ne olisivat välttämättömiä yrityksen elinkelpoisuuden palauttamiseksi.

(64) Puolan viranomaiset ovat osoittaneet, että kummankin tuotantosuunnan kannattavuusnäkymät ovat hyvät. Ne ovat myös osoittaneet, että Odlewnia Śremillä on tekniset edellytykset jatkaa tuotantoa samalla tasolla kuin ennen rakenneuudistusta. Puolan viranomaiset ovat sitoutuneet rajoittamaan teollisuuslaitteisiin tarkoitettujen valurautatuotteiden tuotantoa 50 prosentilla ja lopettamaan kokonaan valurautatuotteiden toimitukset tuulivoimaloille. Tämän perusteella komissio katsoo, että näitä toimenpiteitä voidaan pitää vastasuoritteina eikä ainoastaan toimenpiteinä, jotka ovat välttämättömiä yrityksen elinkelpoisuuden palauttamiseksi.

Tuen rajaaminen välttämättömään

(65) Puolan viranomaiset ovat toimittaneet runsaasti yksityiskohtaisia tietoja siitä, mitä on pidettävä tuensaajan omana rahoitusosuutena rakenneuudistuksen kustannuksista.

(66) Komissio ei ole velvollinen ottamaan kantaa siihen, voidaanko johdanto-osan 31 kappaleessa mainittuja eriä pitää yrityksen omana rahoitusosuutena rakenneuudistukseen, mutta se katsoo, että johdanto-osan 30 kappaleessa mainittuja eriä voidaan pitää tällaisena yrityksen omana rahoitusosuutena.

(67) Yhteenvetona rakenneuudistuksen rahoituksesta voidaan todeta, että 23,7 miljoonan zlotyn osuuden voidaan katsoa olevan peräisin tuensaajan omista varoista tai yrityksen ulkopuolisista varoista, jotka eivät kuitenkaan ole valtiontukea. Rakenneuudistuksen yhteenlasketut kustannukset ovat 43,6 miljoonaa zlotya, ennen liittymistä aiheutuneet kustannukset mukaan lukien. Odlewnia Śremin oma rahoitusosuus on tällä perusteella 54 prosenttia rakenneuudistuksen yhteenlasketuista kustannuksista.

(68) Vuoden 2004 suuntaviivojen mukaan yrityksen on rahoitettava rakenneuudistuksen kustannuksista itse vähintään 50 prosenttia. Komissio katsoo tällä perusteella, että yrityksen oma rahoitusosuus on merkittävä ja että tuki on edellä esitettyjen tietojen perusteella rajoitettu välttämättömään.

(69) Sitä paitsi yrityksen päätoimipaikka sijaitsee Stalowa Wolassa eli EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisella aluetukikelpoisella alueella. Tätä on pidettävä yksiselitteisesti lisäperusteena, jonka nojalla tuen voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille (ks. vuoden 2004 suuntaviivojen 56 kohta).

PÄÄTELMÄT

(70) Komissio katsoo, että Puola on toteuttanut kyseessä olevan tuen sääntöjenvastaisesti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan määräyksiä rikkoen. Komissio katsoo kuitenkin, että kyseinen valtiontuki soveltuu yhteismarkkinoille,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Puolan Odlewnia Śrem -nimiselle yritykselle myöntämä 43,6 miljoonan zlotyn valtiontuki soveltuu yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Puolan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 10 päivänä joulukuuta 2008.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen